

# LEES-kaarten

Lees Eenvoudig En Snel



curio

# Even voorstellen



# Doelen workshop

- Ontwerpproces / denkproces delen
- LEES-kaart ervaringen delen



Na PISA de lente....



# Probleemanalyse

- Kennis en kunde van de vakgroep Nederlands.
- Toepassen leesstrategieën.
- Verantwoordelijkheid ligt bij iedereen.



- Kennis en kunde van andere secties.
- Niet toepasbare leesstrategieën.
- Verantwoordelijkheid ligt bij de basisschool / Nederlands.

# Wat is het verschil in het lezen van een wiskundetekst en een geschiedenistekst?

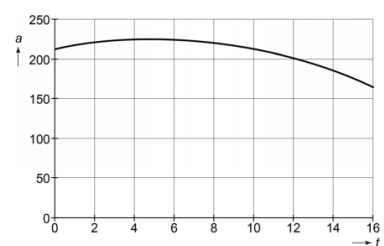
https://www.examenblad.nl/examendocument/2022/cse-1/wiskunde-vmbo-gl-en-tl/opgaven/2022/vmbo-tl/f=/GT-0153-a-22-1-o.pdf

## Vleermuis

Op de wereld zijn 1100 verschillende soorten vleermuizen. In Nederland komen 15 verschillende soorten vleermuizen voor.

zp 1 Hoeveel procent van alle verschillende soorten vleermuizen komt in Nederland voor? Schrijf je berekening op.

De watervleermuis is een soort die in Nederland voorkomt. De grafiek geeft het verband weer tussen het verwachte aantal watervleermuizen en de tijd in jaren.



De formule die bij deze grafiek hoort, is

$$a = -0,5t^2 + 5t + 213$$

Hierin is  $a$  het aantal watervleermuizen en  $t$  de tijd in jaren met  $t = 0$  op 1 januari 2015.

zp 2 Hoeveel watervleermuizen waren er op 1 januari 2017 volgens de formule? Schrijf je berekening op.

17:07  
6-11-2022

## 1.1 | Puinruimen en vooruitkijken

In 1945 was de Tweede Wereldoorlog wel voorbij, maar Nederland had nog lang met de gevolgen van die oorlog te maken.

Huizen lagen in puin. Mede hierdoor was de woningnood groot. Veel getrouwde stellen moesten bij hun ouders blijven wonen, omdat er geen huizen voor hen waren. Bovendien groeide de Nederlandse bevolking erg hard. Tijdens de oorlog hadden veel mensen trouwen en kinderen krijgen uitgesteld. Nu de oorlog met al zijn gevaren voorbij was, trouwden veel mensen en kregen ze veel kinderen.

De Nederlandse regering begon echter niet met het bouwen van huizen, maar met het herstellen van beschadigde fabrieken en wegen. Daardoor zouden er meer banen komen en zou de export weer op gang komen. Gelukkig kreeg Nederland hulp vanuit de Verenigde Staten. Die Amerikaanse hulp bestond uit geldleningen, grondstoffen, goederen en levensmiddelen.

Mensen werkten hard en leefden zuinig, want de lonen waren laag en er waren maar weinig spullen te koop. Over de oorlog werd niet veel gepraat. De meeste Nederlanders vonden het vooral belangrijk om het land er weer bovenop te helpen. Daarom wilden ze naar de toekomst kijken en niet naar het verleden. Regering en bevolking werkten dus hard aan de wederopbouw: het opnieuw opbouwen van Nederland.

# Lezen bij wiskunde

- Wat is het verschil bij wiskunde tussen: **bereken, bepaal, leg uit?**
- Wat zijn de stappen voor het aflezen van een grafiek?

3 van 11

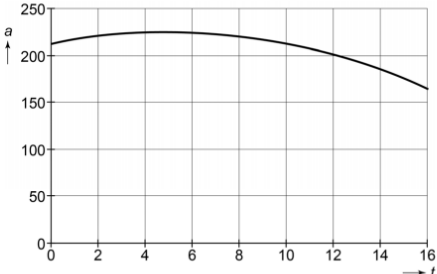
https://www.examenblad.nl/examendocument/2022/cse-1/wiskunde-vmbo-gl-en-tl/opgaven/2022/vmbo-tl/f=GT-0153-a-22-1-o.pdf

## Vleermuis

Op de wereld zijn 1100 verschillende soorten vleermuizen.  
In Nederland komen 15 verschillende soorten vleermuizen voor.

2p 1 Hoeveel procent van alle verschillende soorten vleermuizen komt in Nederland voor? Schrijf je berekening op.

De watervleermuis is een soort die in Nederland voorkomt. De grafiek geeft het verband weer tussen het verwachte aantal watervleermuizen en de tijd in jaren.



t (jaren)	a (aantal watervleermuizen)
0	213
2	220
4	225
6	225
8	220
10	210
12	195
14	175
16	165

De formule die bij deze grafiek hoort, is

$$a = -0,5t^2 + 5t + 213$$

Hierin is  $a$  het aantal watervleermuizen en  $t$  de tijd in jaren met  $t = 0$  op 1 januari 2015.

2p 2 Hoeveel watervleermuizen waren er op 1 januari 2017 volgens de formule? Schrijf je berekening op.

17:07  
6-11-2022

# Wat is het verschil in het lezen van een Nederlandse tekst en een geschiedenis tekst?

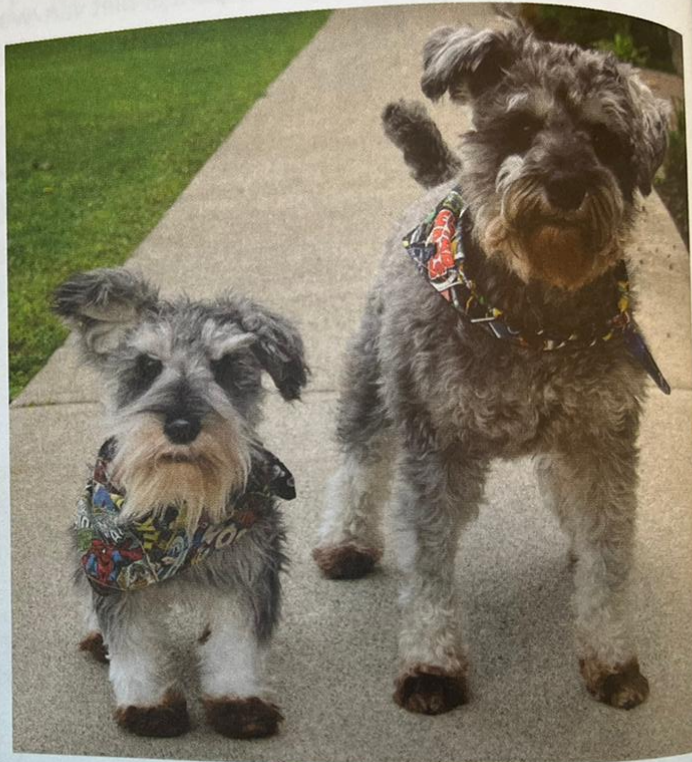
Tekst 7

## Een knuffel van je huisdier

(1) Of ze het nu willen of niet, we behandelen onze honden en katten soms alsof ze levensechte knuffels zijn. Tijd om die arme beestjes wat rust te gunnen, geef hun baasjes gewoon een pluchen kloon die ze naar hartenlust dood kunnen knuffelen. Dat dachten de makers van Cuddle Clones toen ze hun website lanceerden waarop je een knuffel kan laten maken die er hetzelfde uitziet als je favoriete huisdier.

(2) Langharig of kortharig, gestreept of wit met zwarte vlekken, klein of groot ... Hoe je kat of hond er ook uitziet, op deze website kun je hem of haar identiek laten namaken in een pluchen versie. Je kunt hem bovendien customizen zoals jij 'm het liefst ziet. Wil je een replica van je hond met zijn bek open, tong uit de bek en kwispelend met zijn staart? Of liever relaxed op z'n buik, alsof hij languit in zijn mandje ligt? Naast katten en honden kun je trouwens ook andere dieren laten klonen. Is je favoriete huisdier een konijn? Of een vis? Kan ook. Of wil je een pluchen (en gelukkig ook kleinere) versie van je paard in huis halen? Why not.

(3) Je kunt je liefvallige viervoeter voortaan dus zoveel knuffelen als je wilt, ook wanneer die er écht geen zin in heeft. Als je een bijtgrage hond in huis hebt, kun je hem beter niet alleen laten met zijn knuffelversie, want voor zo'n pluchen hond of kat betaal je gemiddeld 249 dollar.



Je steunt er wel meteen ook een goed doel mee, want een deel van de opbrengst gaat naar verschillende organisaties die zich inzetten voor het welzijn van huisdieren.

[flair.be/nl](http://flair.be/nl)

## 1.1 | Puinruimen en vooruitkijken

In 1945 was de Tweede Wereldoorlog wel voorbij, maar Nederland had nog lang met de gevolgen van die oorlog te maken.

Huizen lagen in puin. Mede hierdoor was de woningnood groot. Veel getrouwde stellen moesten bij hun ouders blijven wonen, omdat er geen huizen voor hen waren. Bovendien groeide de Nederlandse bevolking erg hard. Tijdens de oorlog hadden veel mensen trouwen en kinderen krijgen uitgesteld. Nu de oorlog met al zijn gevaren voorbij was, trouwden veel mensen en kregen ze veel kinderen.

De Nederlandse regering begon echter niet met het bouwen van huizen, maar met het herstellen van beschadigde fabrieken en wegen. Daardoor zouden er meer banen komen en zou de export weer op gang komen. Gelukkig kreeg Nederland hulp vanuit de Verenigde Staten. Die Amerikaanse hulp bestond uit geldleningen, grondstoffen, goederen en levensmiddelen.

Mensen werkten hard en leefden zuinig, want de lonen waren laag en er waren maar weinig spullen te koop. Over de oorlog werd niet veel gepraat. De meeste Nederlanders vonden het vooral belangrijk om het land er weer bovenop te helpen. Daarom wilden ze naar de toekomst kijken en niet naar het verleden. Regering en bevolking werkten dus hard aan de wederopbouw: het opnieuw opbouwen van Nederland.



- Officiële leesstrategieën

+

- Ervaring van de praktijk

=

- Vakspecifieke LEES-Kaarten

- *Hoe kunnen docenten Nederlands en geschiedenis in de onderbouw door middel van hulpkaarten de leerlingen leren hoe ze de belangrijkste informatie uit teksten kunnen halen?*

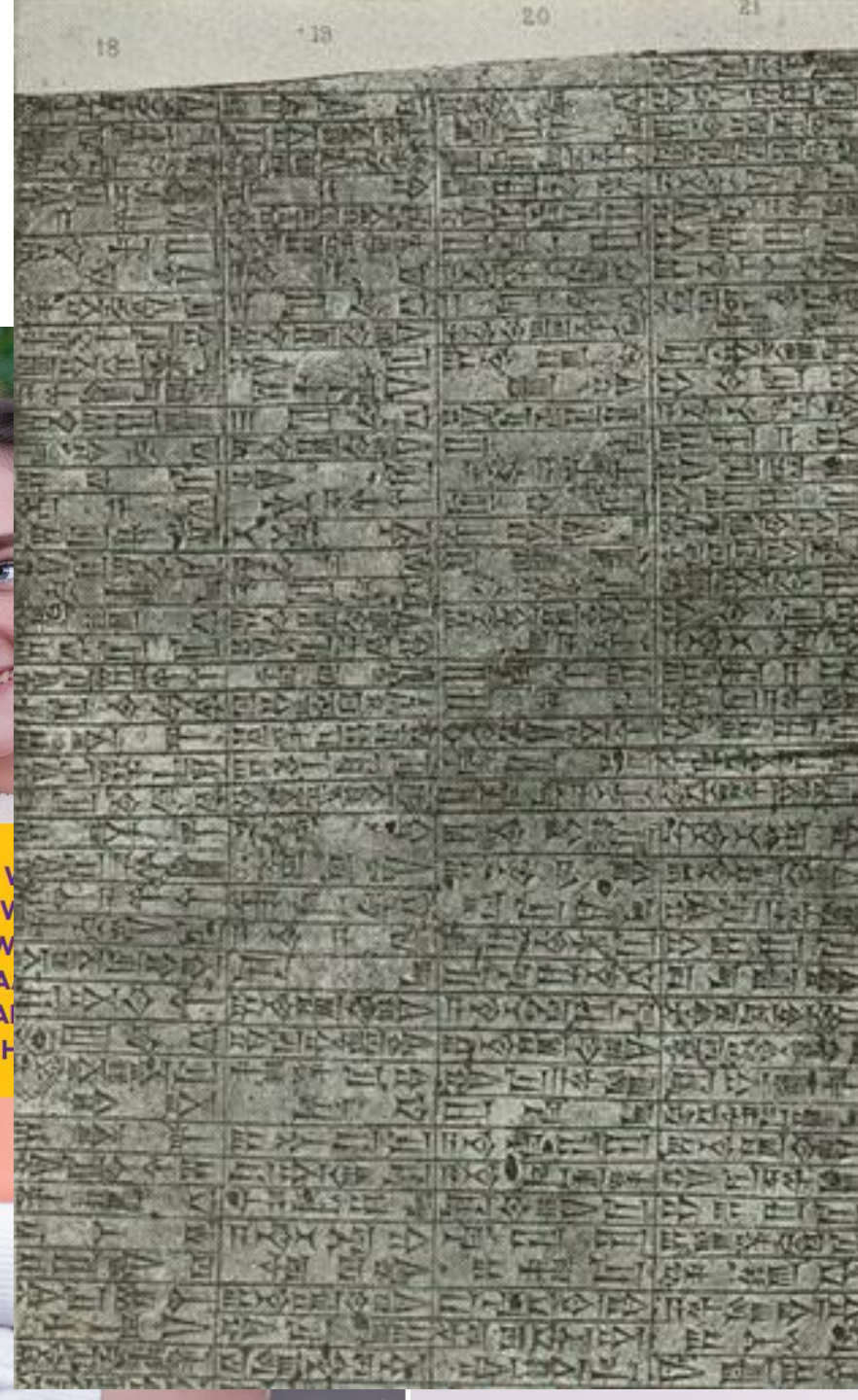
## Uitwerking



# Vakspecifieke kaarten

## Tijdens het lezen

- **WAT:** Goed lezen door tijdens of na het lezen van een tekst jezelf vragen te stellen.
- **WAAROM:** Als je een stuk tekst goed moet begrijpen of onthouden, bijvoorbeeld bij het leren van een proefwerk.
- **HOE:**
  1. Lees de tekst.
  2. Stel jezelf tijdens het lezen of vlak daarna vragen die beginnen met de woorden die je hiernaast ziet.
  3. Zorg ervoor dat je een goed antwoord kan geven op de vraag die je stelt.
- **LET OP:**
  1. Niet elke vraag past bij elk stuk tekst.
  2. Iemand anders kan je op deze manier ook goed overhoren.



# Opdracht: zoek de verschillen

## Tijdens het lezen

➤ **WAT:** Schematiseren

➤ **WAAROM:** Het schematiseren van een tekst helpt je om dingen beter te onthouden en verbanden beter te zien. Een schema is ook makkelijker te leren.

➤

### HOE:

1. Ga op zoek naar signaalwoorden in de tekst.
2. Welke verbanden geven de signaalwoorden aan?
3. Schrijf de belangrijkste zaken op, gebruik korte zinnen.
4. Leg alle begrippen uit.
5. Gebruik tekens, bijvoorbeeld die je hiernaast ziet.

### Tekens die je kunt gebruiken bij schematiseren:

1. Voor een opsomming (1,2,3 enz...)
2. • Voor extra uitleg of voorbeelden
3. → voor oorzaak naar gevolg
4. Een verticale lijn | voor een schema
5. Gebruik variatie: **vet**, *schuin*, **gekleurd**, onderstreept

7

## Tijdens het lezen

➤ **WAT:** Schematiseren bij geschiedenis

➤ **WAAROM:** Het schematiseren van een tekst helpt je om dingen beter te onthouden en verbanden beter te zien. Een schema is ook makkelijker te leren.

➤ **HOE:**

1. Denk na tijdens het lezen van de tekst: Hoe kan ik deze tekst makkelijker te leren maken?
2. Schrijf de belangrijkste zaken op:
  - Gebruik tekens, bijvoorbeeld die je hiernaast ziet
  - Gebruik korte zinnen
  - Gebruik witregels
  - Leg alle begrippen uit

➤ **LET OP:** Schematiseren moet je oefenen voordat je het goed kan.

8

### Tekens die je kunt gebruiken bij schematiseren:

1. Voor een opsomming (1,2,3 enz...)
2. • Voor extra uitleg of voorbeelden
3. → voor oorzaak naar gevolg
4. Een verticale lijn | voor een schema
5. Gebruik variatie: **vet**, *schuin*, **gekleurd**, onderstreept

curio

In 1945 was de Tweede Wereldoorlog wel voorbij, maar Nederland had nog lang met de gevolgen van die oorlog te maken.

Huizen lagen in puin. Mede hierdoor was de woningnood groot. Veel getrouwde stellen moesten bij hun ouders blijven wonen, omdat er geen huizen voor hen waren. Bovendien groeide de Nederlandse bevolking erg hard. Tijdens de oorlog hadden veel mensen trouwen en kinderen krijgen uitgesteld. Nu de oorlog met al zijn gevaren voorbij was, trouwden veel mensen en kregen ze veel kinderen.

De Nederlandse regering begon echter niet met het bouwen van huizen, maar met het herstellen van beschadigde fabrieken en wegen. Daardoor zouden er meer banen komen en zou de export weer op gang komen. Gelukkig kreeg Nederland hulp vanuit de Verenigde Staten. Die Amerikaanse hulp bestond uit geldleningen, grondstoffen, goederen en levensmiddelen.

Mensen werkten hard en leefden zuinig, want de lonen waren laag en er waren maar weinig spullen te koop. Over de oorlog werd niet veel gepraat. De meeste Nederlanders vonden het vooral belangrijk om het land er weer bovenop te helpen. Daarom wilden ze naar de toekomst kijken en niet naar het verleden. Regering en bevolking werkten dus hard aan de wederopbouw: het opnieuw opbouwen van Nederland.

## 1.1 Puinruimen en vooruitkijken.

- 1945: Einde WOII
- Grote gevolgen voor NL:
  - Woningnood:
    - o Veel huizen in puin
    - o Bevolking groeide hard
  - NL-regering begon met herstellen van fabrieken en wegen:
    - ➔ Meer banen
    - ➔ Export weer op gang
  - NL kreeg hulp van VS:
    - o Grondstoffen
    - o Goederen
    - o Levensmiddelen
  - Mensen werkten hard, gaven niet veel geld uit:
    - o Lonen waren laag
    - o Weinig spullen te koop
  - Regering en bevolking werkten hard aan wederopbouw (opnieuw opbouwen) NL.

## Landbouw bestaat uit akkerbouw en veeteelt



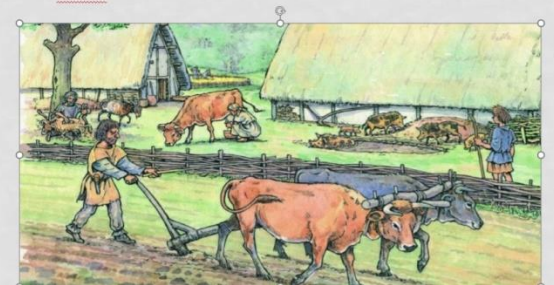
- **Akkerbouw:**

- Het zaaien en oogsten van gewassen.
- graan, tarwe en andere planten.

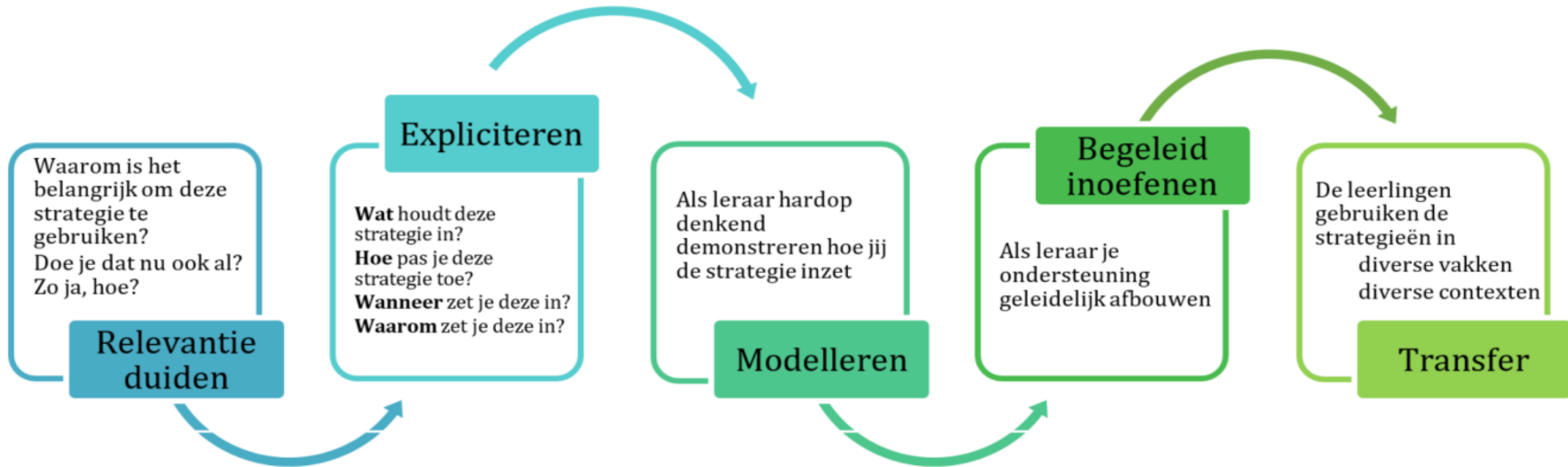


- **Veeteelt:**

- Het houden en fokken van dieren.
- Schapen, geiten, koeien, varkens enz...



# Toepassing



Figuur 1. Vijf stappen model van expliciete instructie volgens Duke et al. (2011).

# Ervaringen

- Tijd!
- Lessen ombouwen
- Leerproces leerling EN docent
- Geen / weinig weerstand
- Positieve feedback gekregen van leerlingen



## Opdracht 1.

Wat is de boodschap van deze poster? En waar zie je dat aan?

Doe het zo:

De boodschap is (vul in). Dat zie ik aan (vul in).

Een poster van een politieke partij.



# Klas 4 TL



## Tijdens het lezen

- **WAT:** Hoe lees en bekijk je een bron bij geschiedenis?
- **WAAROM:** Het doel en de betrouwbaarheid van een bron bepalen.
- **LET OP:**
  1. Betrouwbare teksten bevatten voornamelijk feiten. Betrouwbare afbeeldingen proberen te laten zien hoe het 'echt was'.
  2. Bij het beantwoorden van (proefwerk) vragen over bronnen moet je altijd verwijzen naar iets uit de bron.

### HOE LEES JE EEN BRON?

1. Lees het bijschrift. Staat daar al in wie de tekst geschreven heeft en wanneer? Zo ja, wat heeft de schrijver te maken met het onderwerp?
2. Lees de tekst volgens de 5W+H-methode.
3. Bedenk wat deze tekst te maken heeft met het onderwerp.
4. Bedenk wat het doel van de tekst is. Waarom is deze tekst geschreven?
5. Bedenk of de bron betrouwbare informatie heeft gegeven. Staan er feiten in die kloppen? Koppel hiervoor de bron aan wat je al weet van het onderwerp.
6. Bedenk of de schrijver partijdig is. Bedenk hier een reden voor.

### HOE BEKIJK JE EEN BRON?

1. Lees het bijschrift. Staat daar al in wie de afbeelding heeft gemaakt en wanneer? Zo ja, wat heeft de maker te maken met het onderwerp?
2. Bekijk de afbeelding van links naar rechts. Benoem in je hoofd wat je ziet (ik zie... en ik zie ook...). Let goed op details en benoem deze.
3. Bedenk wat deze afbeelding te maken heeft met het onderwerp.
4. Bedenk wat het doel van de afbeelding is. Waarom is deze afbeelding gemaakt?
5. Bedenk of de bron betrouwbare informatie heeft gegeven. Laat de afbeelding zien hoe het 'echt was'? Koppel hiervoor de bron aan wat je al weet van het onderwerp.
6. Bedenk of de maker partijdig is. Bedenk hier een reden voor.

9

curio



# feedback 1

vrijdag 30 september 2022 om 13:58

[← Back to Results Table](#)



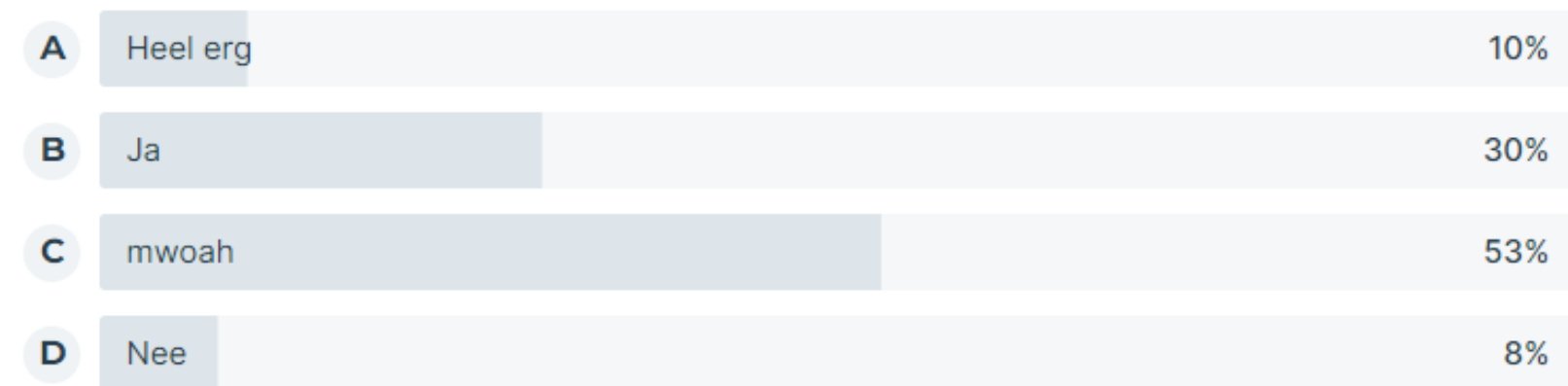
1 of 4



## 1. Ik vond de LEES-Kaart nuttig

**Hide Results**

40/43 Students Answered



# feedback 1

vrijdag 30 september 2022 om 13:58

[← Back to Results Table](#)



2 of 4



## 2. Ik vond deze oefening nuttig

**Hide Results**

40/43 Students Answered



# feedback 1

vrijdag 30 september 2022 om 13:58

[← Back to Results Table](#)



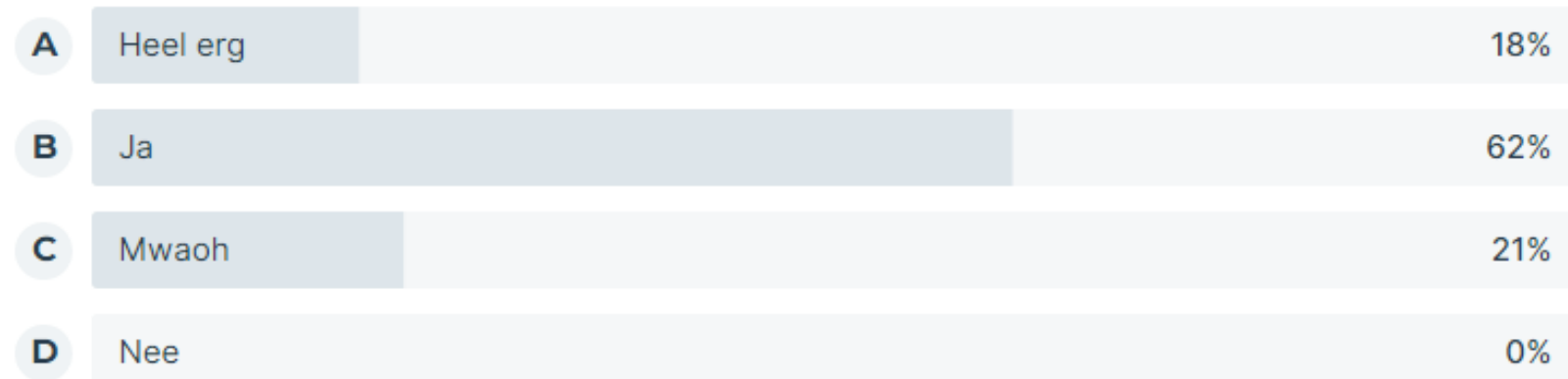
3 of 4



3. Ik vond deze oefening prettig aangeboden (i-Pad + schrijven + LEES-Kaart)

Hide Results

39/43 Students Answered



# feedback 1

vrijdag 30 september 2022 om 13:58

[← Back to Results Table](#)



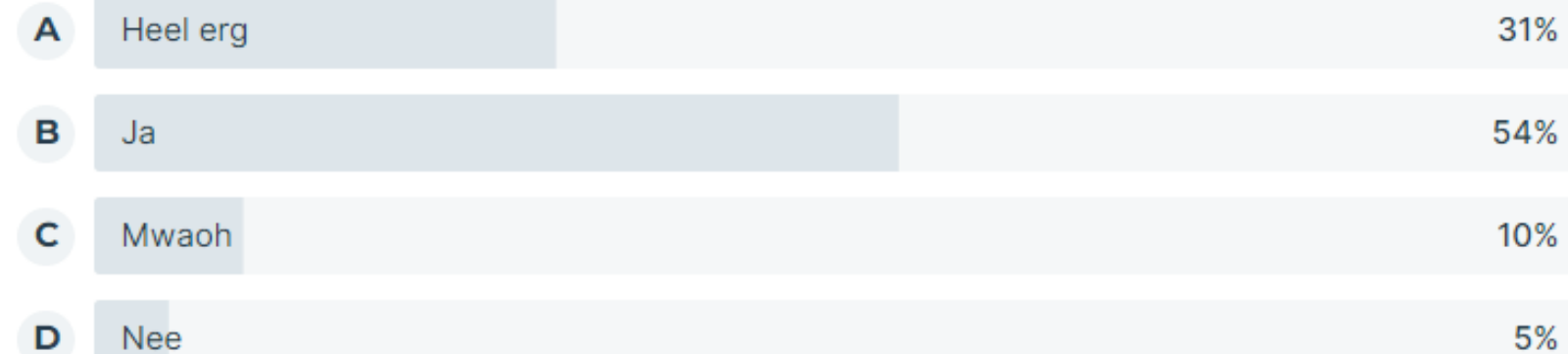
4 of 4



## 4. Ik vond de les leerzaam

**Hide Results**

38/43 Students Answered



# Verdere evaluatie

## Zelfevaluatie



## Lesbezoeken



# Zo lezen wij op Curio!

- Alle (?) vakken een eigen LEES-kaart.
- Alle docenten gebruiken LEES-kaarten.

